

harfiyen uymalıdır.

Şüpheli durumlarda COVID-19 laboratuvar testi

16 Mart 2020'de, DSÖ Genel Müdürü Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus verdiği demeçte şu ifadeleri kullanmıştır: Enfeksiyonları önlemenin ve hayat kurtarmanın en etkili yolu bulaşma zincirlerini kırmaktır; bunu yapmak için, test yaptırmalı ve kendinizi izole etmelisiniz. Bir yangınla gözleriniz kapalı savaşılamazsınız. Kimin enfekte olduğunu bilmiyorsak bu salgını durduramayız. Tüm ülkeler için basit bir mesajımız var: Test yapın, test yapın, test yapın. (Ghebreyesus, 2020)

Şu anda, COVID-19'u (SARS-COV-2 enfeksiyonu) teşhis etmek için ABD, birkaç Avrupa ülkesi, Çin, Kore ve diğer ülkelerde üretilmiş testler bulunmaktadır; bu testlerin tamamı, viral genomun farklı kısımlarını hedefleyen karmaşık polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) veya ters transkripsiyon polimeraz zincir reaksiyonu (RT-PCR) tekniklerine dayanmaktadır.

Bazı serolojik analizler de geliştirilmektedir; ancak, bu analizler henüz kesinlik açısından moleküler tanı ile, özellikle de enfeksiyonun erken evresinde, rekabet edemezler. Özellikle bağışıklık yetmezliği olan hastalar ve yaşlılar için bu geçerlidir ve analitik performans açısından da bu testler eşdeğer değildir.

Tanı yöntemi oluşturulması istenmesi durumunda, klinik laboratuvar personeli ulusal sağlık yetkililerinden geçerli öneriler ve gereksinimler hakkında bilgi almalıdır. Aşağıdaki bağlantıda, SARS-CoV-2 için mevcut tanı seçeneklerinin kapsamlı bir listesi bulunmaktadır: <https://www.finddx.org/covid-19/pipeline/>

Testlerin hepsi, viral genom dizilimi veya hedeflenen viral gen(ler)e bağlı hassasiyet açısından eşdeğer değildir. Mevcut çeşitli tanı testlerinin hassasiyetinin bir sınıflandırmasını oluşturmak için güvenilir bir bilimsel veri mevcut değildir.

İlk "hızlı" (hasta başı) test cihazları Mart 2020'de piyasaya girmiştir; bugünlerde çoğu serbest eczane hem nazofaringeal örnekleme hem de COVID-19 (SARS-COV-2) tanı testi konusunda nereye gideceklerini öğrenmeleri için değerlendirilen hastaları yerel veya ulusal sağlık yetkililerine yönlendirmelidir. Dünya çapında serbest eczanede uygulanabilen testler sınırlı sayıdadır; bu hasta başı testler, henüz laboratuvar testlerine ihtiyaç duyulmayacak ölçüde güvenilir olmadığı için eczacılar bu testlerin güvenilirliklerine ihtiyatla yaklaşmalıdır.

İngiltere'de olduğu gibi bazı hükümetler, eczaneler de dâhil olmak üzere toplumda bu tür hızlı testlerin kullanılmamasını önermiştir; çünkü COVID-19 enfeksiyonunu serbest eczane ortamında teşhis etmek için şu anda bu testlerin güvenilirliği ve uygunluğu hakkında yayınlanmış kanıt sınırlıdır.

Bununla birlikte, test ekipmanı ve tesisleri bakımından sınırlı kapasite nedeniyle bazı ülkelerdeki düzenleyici kurumlar (Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi, FDA gibi) ve İspanya, Çin, İtalya ve Japonya hükümetleri, salgın sırasında gerekli tanı kapasitesini arttırmak için hızlı testlerini onaylamış ve/veya satın almıştır.

Hastadan örneklem (nazofaringeal örnek, burun arkasından numune alma, boğaz bezleri ve/veya nazofaringeal aspirat), klinik laboratuvarlara gittikten sonra, mevcut testlerin sonuç vermesi genellikle 1-6 saat arası sürmektedir; yeni geliştirilmiş testler ise üç saatten az sürede yanıt vermektedir; son dönemde geliştirilen yeni testler, eski testlere göre daha hızlıdır. Bu numuneler, nitelikli hemşire veya tıbbi personel tarafından alınırken bazı bölgelerde eczacılara da bu testleri uygulama yetkisi verilmiştir.

Tanı testi talebinin yerel laboratuvar kapasitelerini aşabileceği durumlarda, testler için öncelik sırası kriterleri oluşturulması önerilir ve talepler için triyaj gerekebilir. Bu öncelik kuralları, ulusal veya bölgesel yetkili makamlarla birlikte veya kılavuzlara uyarak hazırlanmalıdır.